

**MAA-AINESTEN
OTTAMISSUUNNITELMA**

**SIRKKANEVAN SORA-ALUE
ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGISSA**

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA

SIRKKANEVA 992-403-14-32

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGISSA

SUUNNITELMASELOSTUS

Yleistä

Edellisen ottoluvan vanhentuessa Kaivinkone ja maansiirto Rikamat Oy hakee uutta lupaa Sirkkanevan sora-alueelle. Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi yhteensä 60000 m³:n maa-ainesten ottamiseen ja maisemoinnin suorittamiseen. Tällä suunnitelmalla suunnitellaan alueen koko tuleva otto, joka on 125000 m³. Lupaa haetaan nyt vain kymmeneksi vuodeksi 60000 m³:n maa-ainesten otolle. Ottamisalueelta on otettu maa-ainesta Morenia Oy:lle kymmeneksi vuodeksi myönnetyllä luvalla (Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta 27.11.2011 § 79). Tuolloin myönnetty ottolupa on sittemmin siirtynyt Kaivinkone ja maansiirto Rikamat Oy:lle Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnan päätöksellä (27.04.2016 § 39). Alueelta otettava maa-aines tullaan käyttämään lähialueiden rakentamisen tarpeisiin.

Alueen nykytila

Alue sijaitsee Suolahden keskustasta 4 km kaakkoon kantatien 69 etelä- ja Korkeakosken seututien länsipuolella. Alue kuuluu kaakko-luode suuntaiseen pitkäisharjujaksoon, jonka pohjoisosassa on tapahtunut ja tapahtuu soranottotoimintaa laajamittaisesti.

Tilaan Sirkkaneva 14-32 on lainhuuto Suomen valtiolla (770/8.1.2007/57) Aluetta hallinnoi Metsähallitus.

Ottoalueena on osa tilasta 14-32. Tilan pinta-ala on 35.05 ha. Suunnitelma-alueen pinta-ala on 3.00 ha. Ottoalueen pinta-ala on 1.94 ha. Ottoalue on lähes kokonaisuudessaan avattu maa-ainesten otolle.

Otettava maa-aines on pääosin hiekkaa, hiekkaista soraa ja kivistä soraa.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevia teitä pitkin Korkeakosken (16761) seututieltä. Tielle on matkaa 200 m.

Lähin talo sijaitsee kaivualueelta 170 metriä koilliseen. Suunnitelma-aluetta rajoittaa pohjoisessa Kuokkalan II 14-24 ja Mäntyniityn 39-3 tilat, etelässä Vastike-Kaura-ahon 14-10 tila. Nämä tilat ovat rajautuvilta osin metsätalouskäytössä. Lännessä naapuritilana on tila Väyläviraston hallinnoima tila Soranottoalue 14-3. Tilalla on voimassa oleva maa-ainesten ottolupa.

Alue ei sijaitse asemakaava-alueella. Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä pohjavesialue. Lähimmän suojelun alueen, Natura-alueen (FI0900013 Hietasyrjänpää-Sirkkaharju-Kirppuvuori) raja kulkee n. 30 metrin päässä ottoalueen itäreunasta. Alue sijaitsee Sirkkaharjun 2-luokan pohjavesialueella (0977451).

Nykyisen kaivun syvin kohta on tasossa 138.5. Lähin vesistö on Sirkkalampi, jonka pinnan taso on 126.0. Lampi sijaitsee suunnitelma-alueen länsireunasta 300 m länteen. Sirkkalampi kuuluu rantayleiskaavassa vesialueisiin, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Soranottoalueen 14-3 tilalla on kaivua tehty tasoon 139.0. Soranottoalueen 14-3 alueella on suoritettu 16-17.12.1993 maaperätutkimuksia, jonka yhteydessä havaittiin kalliopintaa tasoissa 128.9 – 134.0, mutta ei pohjavettä. Alueelle on asennettu pohjavesiputki, kartassa näkyvä PVP alueen länsireunassa. Putkesta on tehty pohjavesi havaintoja vuodesta 2014 alkaen. Korkein pohjavesihavainto on tasolla 131.72.

Pohjakartta

Alueen suunnitelmakartta on tuotettu Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta, josta on tuotettu alueen korkeuskäyrät ja osa pohjakuvioista. Laserkeilausaineistoa on täydennetty maastomittauksin GPS-mittauksena ja dronekartoituksena syyskuussa 2022. Kartta on piirretty ja tulostettu tätä suunnitelmaa varten mittakaavaan 1:2000 2:n metrin käyrävälein. Koordinaatisto on ETRS-TM35 ja korkeustaso on N2000. Alueen korkeuspisteinä ovat kartassa näkyvät pyykkien 5, 119 ja 122 päät, pohjavesiputken pää ja korkeuspisteet kp1 ja kp2, jotka ovat puupaaluihin laitetut korkomerkinnät ottoalueella.

Aineksen ottamistoiminta

Aineksen ottaminen tapahtuu vuosien 2022-2032 aikana. Kaivusyvyydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Alin ottotaso on 137.0. Ottotaso on yli 5 metriä ylempänä alinta havaittua pohjavesipintaa. Länsireunalla otto niveltyy yhteen Väyläviraston Soranottoalueen 14-3 tilan kanssa. Kaivausta jatketaan jo avatusta montusta. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuorma- ja kuljetuskalustoa. Alueella ei säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Alueen jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajaustaalut, luiskamallit ja korkeushäkki rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Jälkityöt ja maisemointi

Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:2 - 1:3. Alue metsittyy luontaisesti. Mikäli luontainen uudistus viivästyy kylvetään alueella männynsiementä. Arvio alueen jälkihoito toimenpiteiden kustannuksista on 6000 euroa.

Luonnosuojelulaki 20.12.1996/1996 10 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 verkostoa koskevat erityissäännökset.

Lain 65 § todetaan, että jos suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkoston sisällytetyn alueen niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkoston, on hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan, jollei hankkeessa ole sovellettava ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994) 2 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä, asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. (26.3.1999/371)

Suunniteltu hanke ei ole suuruudeltaan niin merkittävä, että olisi tarpeen tehdä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun (468/1994) 2 luvussa tarkoitettu arviointimenettely.

Tämä suunnitelma lähes rajautuu Natura 2000-verkoston Hietasyrjänkangas-Sirkkaharju alueeseen. Sirkkaharju on maisemallisesti arvokas tienvarsiharju jossa on kangasajuruohon Keski-Suomen läänin pohjoisin luonnonvarainen kasvupaikka.

Maa-ainesten ottaminen jatkuu jo olemassa olevassa montussa, joten nyt suunniteltu maa-ainesten ottaminen ei muuta olemassa olevaa tilannetta suhteessa Natura-alueeseen. Alueen maisemointi parantaa tilannetta. Suunnitellun alueen toiminta tuottaa pöly- ja meluhaittoja, mutta ne eivät ole merkittävästi haitaksi Natura-alueelle. Alueella oleva toiminta ei uhkaa Kangasajuruohon elinmahdollisuuksia. Kangasajuruoho kasvina ei esiinny aivan luonnon-tilaisessa ympäristössä vaan vaatii jonkinasteista toimintaa läheisyydessään.

Yhteenvedona arvioinnista voidaan todeta, että suunnitellusta toiminnasta ei ole Natura-alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointi

Alue on ollut vuosia keskeneräisen soranoton näköisessä kunnossa. Alueen ilme säilyy nykyisenlaisena vielä vuosia. Alueen maisemointi parantaa ilmettä ajan myötä. Alue ei näy asutukselle eikä maanteille. Maa-ainesten oton jäädessä tuntuvasti pohjaveden yläpuolelle turvautuvat pohjavedet. Alueelta kuljetettava maa-ainesten ajo kuormittaa jonkin verran lähiteitä. Normaalista ottamistoiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittaa. Suurimpana riskinä alueella voitaneen pitää maaperän likaantumisvaaraa, joka voi aiheutua alueella koneiden tankkauksen ja käytön yhteydessä käsiteltävistä poltto- ja voiteluaineista sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydraulikkaöljyjen vuotojen riskistä. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan imeytysturvetta koneista aiheutuvien öljyvahinkojen varalle, jolloin vahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Mikäli toiminnanharjoittaja ei varmuudella torjuntatoimiin kykene, hälyttää se pelastuslaitoksen apuun. Ympäristö-haittojen vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet, arviot toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailusta hoidetaan viranomaisten vaatimassa laajuudessa.

Äänekoskella 6.10.2022

Äänekartta Ky

maanmittausinsinööri

Janne Häkkinen

Liitteet:

- yleissilmäyskartta 1:90000
- ympäristökartta 1:11000
- pohjavesialuekartta
- pohjavesihavainnot
- Natura-alue kartta 1:20000
- suunnitelmakartta 1:2000
 - alueen nykytilanne
 - suunniteltu tilanne
- leikkaukset 1:1500 / Z 1:750